

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Кафедра оториноларингології та офтальмології з курсом хірургії голови і шиї

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перша проректорка ІФНМУ
проф. Ерстенюк Г. М.

_____ 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Новітні лікувально-діагностичні аспекти отоларингології»

Освітньо-наукова програма вищої освіти підготовки фахівців

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Кваліфікація освітня	Доктор філософії
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Спеціалізація	Отоларингологія

Затверджено на засіданні
центральної методичної Ради
ННПО

Протокол № 5
від 30 серпня 2020 р.
Голова ЦМР ННПО

РОЗРОБНИКИ:

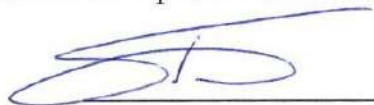
В. І. Попович, д. мед. н., проф., завідувач кафедри оториноларингології та офтальмології з курсом хірургії голови і шиї Івано-Франківського національного медичного університету

І. В. Кошель, д. мед. н., доцент кафедри терапії і сімпейної медицини ПО Івано-Франківського національного медичного університету

Івано-Франківськ – 2020

Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри оториноларингології та офтальмології з курсом хірургії голови
Протокол № 8 від 5 червня 2020 р.

Завідувач кафедри оториноларингології та офтальмології з курсом хірургії
голови
д. мед. н., професор

В. І. Попович

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
 - 5.1. Структура навчальної дисципліни
 - 5.2. Тематичні плани
 - 5.2.1. Тематичний план лекцій
 - 5.2.2. Тематичний план практичних занять
 - 5.2.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи
 - 5.3. Методи навчання
 - 5.4. Система оцінювання
 - 5.4.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності
 - 5.4.2. Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання
6. Політика навчальної дисципліни
7. Перелік навчально-методичної літератури
 - 7.1. Основна
 - 7.2. Додаткова
 - 7.3. Інформаційні ресурси

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Отоларингологія
Викладачі	д.мед.н., проф. Попович В.І. д.мед.н., доц. Кошель І.В.
Контактний телефон кафедри	8(0342) 528-086
Е-mail кафедри	otorhino@ifnmu.edu.ua iflor@ukr.net
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна позааудиторна робота
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS
Посилання на навчально-методичні ресурси відповідної сторінки кафедри на офіційному сайті ІФНМУ (Календарно-тематичні плани, методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до самостійної роботи, матеріали до іспиту, база тестових завдань тощо)	Документи навчально-методичні (плани, методички): https://ifnmu.sharepoint.com/KOtO/SitePages/Домашня%20сторінка.aspx Репозитарій літератури кафедри (посібники, підручники, н-мед комплекси і т. д.): https://ifnmu.sharepoint.com/Lists/RepositoryLiterature/view1.aspx
Матеріально-технічне забезпечення	Клінінчні бази кафедри: 1. ЛОР-відділення ОКЛ (вул. Федьковича,91); 2. ЛОР-відділення ЦМКЛ (вул.Гетьмана Мазепи, 114); 3. ЛОР-відділення ОДКЛ (вул. Коновальця, 132); 4. Клініка університету (вул.К.Данила, 15); 5. Лікувально-діагностичний центр «Медекс» (вул.Інтернаціоналістів, 10). 6 навчальних кімнат.
Консультації	Понеділок, 16:30-18:00

Сторінка 5 з 30

Силабус навчальної дисципліни «Новітні лікувально-діагностичні аспекти отоларингології»
для здобувачів ступеня доктора філософії галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина»,
спеціалізації «Отоларингологія»

Редакція 2020

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Новітні лікувально-діагностичні аспекти отоларингології» вивчається аспірантами та здобувачами третього освітньо-наукового рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» у третьому та четвертому семестрі другого року навчання й забезпечує ґрунтовні знання у сфері охорони здоров'я населення, профілактики, діагностики та лікування захворювань ЛОР-органів на індивідуальному, родинному та популяційному рівні, які необхідні для здійснення професійної діяльності лікаря.

Курс спрямований на здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в оториноларингології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Також вдосконалення знань з етіології, епідеміології, патогенезу, типових клінічних проявів, методів діагностики, лікування патології ЛОР-органів.

Навчальна дисципліна «Новітні лікувально-діагностичні аспекти отоларингології» тісно інтегрується з іншими дисциплінами та базовими теоретичними дисциплінами, такими як «Анатомія», «Фізіологія», «Гістологія», «Біохімія», «Патоморфологія», «Патологічна фізіологія», «Медична генетика», «Внутрішня медицина», «Нейрохірургія», «Офтальмологія», «Щелепно-лицева хірургія», «Загальна хірургія», «Онкологія» та «Інфекційні хвороби». Крім того дисципліна має тісні зв'язки з методологією та організацією наукових досліджень, професійною та корпоративною етикою, медичною статистикою.

3. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є поглиблення аспірантами та здобувачами комплексу знань, професійних вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в оториноларингології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Цілі навчальної дисципліни:

- розширення та активація у аспірантів здобутих раніше знань, умінь та навичок;
- засвоєння основних теоретичних знань з найбільш поширених захворювань ЛОР-органів;
- оволодіння практичними навичками та вміннями діагностики захворювань ЛОР-органів;
- оволодіння практичними навичками та вміннями лікування захворювань ЛОР-органів;
- оволодіння практичними навичками та вміннями специфічної та неспецифічної профілактики захворювань ЛОР-органів;
- оволодіння методичними та теоретичними основами роботи з медичною документацією;
- визначення нових наукових напрямків, теоретичних та практичних проблем сучасної оториноларингології.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна «Новітні лікувально-діагностичні аспекти отоларингології» спрямована на оволодіння аспірантами такими компетентностями:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної та професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики з наступною інтеграцією у світовий науковий простір через друковані праці.

Загальні компетентності

1. ЗК1. Здатність до науково-професійного вдосконалення.
2. ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел.

3. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї, розробляти та управляти проектами.
4. ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
5. ЗК5. Здатність проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організація, планування та прогнозування результатів наукових досліджень.
6. ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
7. ЗК7. Здатність використання академічної української та іноземної мови з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів у професійній, науковій та педагогічній діяльності.
8. ЗК8. Уміння спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
9. ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичному аналізі інформації.
- 10.ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- 11.ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, вести здоровий спосіб життя.

Спеціальні компетентності

1. СК1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом медицини та освітньою діяльністю в галузі охорони здоров'я.
2. СК2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези.
3. СК3. Здатність формулювати дослідницьке питання, його новизну, розробляти проект наукового дослідження.
4. СК4. Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
5. СК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження в медицині.
6. СК6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їхній аналіз та узагальнення.

7. СК7. Здатність презентувати результати наукових досліджень в усній та письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.
8. СК8. Лідерство у розробці та упровадженні інновацій і їхнє використання в професійній медичній діяльності. Лідерство у керуванні колективом.
9. СК9. Дотримання етики та академічної доброчесності.
- 10.СК10. Спроможність брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в сфері власного наукового дослідження, медицини та охорони здоров'я в цілому.

Програмні результати навчання

1. ПРН1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями при виконанні наукових досліджень в медицині.
2. ПРН2. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності при проведенні наукового дослідження в медицині.
3. ПРН3. Виявляти невирішені проблеми медичної науки та практики, формулювати питання та визначати шляхи їхнього рішення.
4. ПРН4. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.
5. ПРН5. Вміти генерувати нові ідеї чи процеси у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
6. ПРН6. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.
7. ПРН7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.
8. ПРН8. Організувати та виконувати оригінальне наукове дослідження.
9. ПРН9. Пояснювати принципи, специфічність та адекватність методів дослідження, інформативність обраних показників.
- 10.ПРН10. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового дослідження та освітньої діяльності.
- 11.ПРН11. Застосовувати знання та розуміння для аналізу результатів наукових досліджень, вміти аналізувати, використовувати методи статистичного дослідження.
- 12.ПРН12. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та різні інституції суспільства.

- 13.ПРН13. Презентувати на високому рівні результати наукових досліджень у формі усних та постерних доповідей, публікацій.
- 14.ПРН14. Користуватися основами патентознавства та захисту інтелектуальної власності.
- 15.ПРН15. Розвивати та використовувати комунікації в науково-професійному середовищі й громадській сфері.
- 16.ПРН16. Демонструвати безперервний саморозвиток та самовдосконалення інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізація.
- 17.ПРН18. Мати навички міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, організувати роботу колективу, формуючи чіткі правила комунікації всередині та сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії учасників.
- 18.ПРН19. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- 19.ПРН20. Дотримуватися академічної та професійної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

5.1. Структура навчальної дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин, з них				Підсумковий контроль
				Всього	Аудиторних		Самостійна робота	
					Лекції	Практичні		
Денна	2	3,4	6	180	20	100	60	Іспит

5.2. Тематичні плани

5.2.1. Тематичний план лекцій

№	Тема лекції	К-сть год.
	3 семестр	
	Змістовий модуль 1. Організація оториноларингологічної допомоги в Україні. Історія української оториноларингології. Сучасні протоколи ведення хворих з захворюванням вуха, носа та горла.	
1	Організація оториноларингологічної допомоги в Україні. Організація оториноларингологічної допомоги населенню в поліклініці. Організація роботи оториноларингологічного відділення. Біоетика і деонтологія. Значення використання принципів біоетики в практиці оториноларинголога. Історія української оториноларингології як складові української медицини, наукової спадщини української нації. Сучасний стан оториноларингологічної науки і освіти на Україні.	2
2	Принципи діагностики та лікування патології ЛОР-органів. Сучасні протоколи ведення хворих з захворюванням вуха, носа та навколоносових порожнин.	2
3	Сучасні протоколи ведення хворих з захворюванням глотки та гортані.	2
	Всього за змістовий модуль 1	6
	3 семестр	
	Змістовий модуль 2. Актуальні питання оториноларингології.	
4	Функціональні методи дослідження в оториноларингології.	2
5	Інноваційні напрямки наукових досліджень в оториноларингології.	2
6	Сучасні методи діагностики патології носа та навколоносових пазух.	2

7	Ринопластика: сучасні методики передопераційної підготовки, оперативних втручань, менеджмент.	2
	Всього за змістовий модуль 2	8
	4 семестр	
	Змістовий модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в оториноларингології.	
8	Надання невідкладної допомоги при травмах ЛОР-органів.	2
9	Надання невідкладної допомоги при носової кровотечі.	2
10	Сторонні тіла ЛОР-органів.	2
	Всього за змістовий модуль 3	6
	Всього з дисципліни:	20

5.2.2. Тематичний план практичних занять

№	Тема практичного заняття	К-сть год
	3 семестр	
	Змістовий модуль 1. Організація оториноларингологічної допомоги в Україні. Історія української оториноларингології. Сучасні протоколи ведення хворих з захворюванням вуха, носа та горла.	
1	Основні етапи розвитку оториноларингології. Науковий внесок вітчизняних та іноземних вчених у вивчення захворювань ЛОР-органів. Організація оториноларингологічної служби. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Закони України, накази МОЗ та інші нормативні документи, що регулюють роботу отоларингологічної служби.	4
2	Організація стаціонарної допомоги ЛОР-патології. Показання до госпіталізації, правила обстеження і виписки хворих із стаціонару. Особливості ведення медичної документації. Організація амбулаторно-поліклінічної ЛОР-допомоги. Організація сурдологічної допомоги населенню.	4
3	Основні поняття анатомії і фізіології ЛОР-органів. Взаємозв'язок патології ЛОР-органів з захворюваннями інших органів і систем.	4
4	Сучасні методи обстеження хворих з патологією ЛОР-органів.	4
5	Захворювання зовнішнього вуха. Дифузний зовнішній отит. Отомікоз. Аномалії розвитку зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха і принципи їх лікування. Методи пластики шкіри зовнішнього слухового проходу і їх недоліки. Вдосконалення методів пластики шкіри зовнішнього слухового проходу і заушного дефекту.	4
6	Захворювання середнього вуха та їх ускладнення. Мастоїдит та його форми. Методики лікування.	4
7	Методи консервативного та оперативного лікування хворих на хронічний гнійний середній отит.	4
8	Аномалії розвитку носа. Деформації зовнішнього носа, методи хірургічного лікування. Викривлення переділочки носа.	4
9	Гострі риносинусити. Сучасна класифікація гострих риносинуситів. Основні положення EPOS 2020 щодо гострого риносинуситу. Підходи до діагностики. Сучасні методи лікування на всіх рівнях надання медичної допомоги. Хірургічні методи лікування гострих риносинуситів: покази, методики.	4
10	Хронічні риносинусити. Сучасна класифікація хронічних риносинуситів. Основні положення EPOS 2020 щодо хронічного риносинуситу. Поняття про ендо- та фенотипи захворювання.	4
11	Сучасні методи діагностики. Основні принципи медикаментозного та хірургічного лікування хронічних риносинуситів.	4

12	Алергічний риніт. Класифікаційні підходи. Діагностичний алгоритм. Принципи ступеневої терапії.	4
13	Гострий тонзиліт. Рецидивуючий та рекурентний тонзиліт. Класифікація. Сучасні погляди на патологію лімфоепітеліального глоткового кільця.	4
14	Дифтерія глотки. Ураження глотки при захворюваннях крові. Сучасні методики консервативного та оперативного лікування пацієнтів із захворюваннями глотки.	4
15	Гострий та хронічний ларингіт. Дифтерія гортані. Гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт. Хондроперихондрит гортані. Конікотомія, трахеостомія. Можливі ускладнення трахеостомії. Парези та паралічі гортані. Функціональні розлади гортані. Фізіотерапевтичні методи лікування при захворюваннях гортані.	4
16	Специфічні захворювання ЛОР-органів: туберкульоз верхніх дихальних шляхів і вуха, вовчак верхніх дихальних шляхів, склерома верхніх дихальних шляхів, сифіліс носа, глотки, гортані, ураження верхніх дихальних шляхів при гранульоматозі Вегенера.	4
17	Пухлини ЛОР-органів: передракові стани ЛОР-органів, доброякісні та злоякісні пухлини ЛОР-органів.	4
18	Консервативні та оперативні методики лікування пухлин ЛОР-органів.	4
	Всього за змістовий модуль 1	72
	3-4 семестр	
	Змістовий модуль 2. Актуальні питання оториноларингології.	
19	Риноманометрія: показання, методика проведення, трактування результатів дослідження, роль в клінічній практиці ЛОР-лікаря.	4
20	Методи діагностики порушення слуху: камертональні проби, аудіометрія, імпедансометрія, тимпанометрія, отоакустична емісія, КСВП. Організація скринінгу новонароджених.	4
21	Роль доказової медицини в практиці оториноларинголога. Пацієнторієнтованість медичної допомоги в практиці отоларинголога.	4
	Всього за змістовий модуль 2	12
	4 семестр	
	Змістовий модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в оториноларингології.	
22	Надання невідкладної ЛОР-допомоги при бойових травмах.	4
23	Невідкладна допомога при хімічних опіках стравоходу. Невідкладна допомога при утопленні, електротравма, обмороженні, перегріванні, укусах.	4
24	Невідкладна допомога при сторонній тілах ЛОР-органів.	4

25	Іспит	6
	Всього за змістовий модуль – 3	16
	Всього з дисципліни:	100

5.2.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи

№ п/п	Тема заняття	К-ть год.
	3 семестр	
	Змістовий модуль 1. Організація оториноларингологічної допомоги в Україні. Історія української оториноларингології. Сучасні протоколи ведення хворих з захворюванням вуха, носа та горла.	
1	Основні етапи розвитку отоларингології. Науковий внесок вітчизняних та іноземних вчених у вивчення ЛОР-захворювань. Основні отоларингологічні школи в Україні. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Закони України, накази МОЗ та інші нормативні документи, що регулюють роботу отоларингологічної служби.	2
2	Організація амбулаторної і стаціонарної допомоги хворим з патологією ЛОР-органів. Особливості ведення медичної документації. Принципи проведення санітарно-просвітницької роботи та гігієнічного виховання населення.	2
3	Допоміжні клініко-лабораторні методи дослідження в практиці оториноларинголога.	2
4	Методики променевої діагностики в практиці ЛОР-лікаря.	2
5	Ведення хворих з хворобою Мен'єра.	2
6	Ведення ЛОР-хворих з супутньою хронічною соматичною патологією.	2
7	Проблемні аспекти ведення хворих з психологічними розладами.	2
8	Антибіотикотерапія в оториноларингології.	2
9	Принципи паліативної допомоги ЛОР-хворим.	2
10	Особливості ведення пацієнтів дитячого віку з патологією ЛОР-органів.	2
11	Склерома. Стан проблеми в Україні.	2
12	Сучасні погляди на патологію лімфоепітеліального глоткового кільця.	2
13	Гіпертрофія глоткового мигдалика. Патогенез. Діагностика. Покази до хірургічного лікування.	2
14	Внутрішньоорбітальні та внутрішньочерепні рино- та отогенні ускладнення. Причини. Діагностика. Принципи хірургічного лікування.	4
	Разом	30
	3-4 семестр	
	Змістовий модуль 2. Актуальні питання оториноларингології.	
15	Мукоціліарний кліренс носа та навколоносових пазух: фізіологія, методики дослідження, розлади.	2
16	Роль променевих методів діагностики в передопераційній підготовці хворих до ендоскопічних втручань.	2
17	Післяопераційне ведення та реабілітація хворих після ендоскопічного втручання на навколоносових пазухах.	2
18	Ускладнення ендоскопічних втручань при патології навколоносових пазух.	2

Сторінка 16 з 30

19	Методики оперативних втручань на нижніх носових раковинах.	2
20	Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку в оториноларингології. Пошук нових наукових даних, що розширюють сферу знань в досліджуваній темі.	2
21	Назальні деконгестанти: класифікація, вікові особливості використання, показання до призначення, побічні ефекти та ускладнення. Медикаментозний риніт.	2
22	Особливості впливу лазерного випромінювання на тканини.	2
23	Особливості впливу радіохвильового випромінювання на тканини.	2
24	Особливості впливу низьких температур на тканини.	2
	Разом	20
	4 семестр	
	Змістовий модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в оториноларингології.	
25	Баротравма та акустична травма. Ускладнення гострого тонзиліту: паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, тонзилогенний сепсис. Заглотковий та парафарингіальний абсцеси, аденофлегмона шиї, розлита флегмона шиї, медіастеніт	2
26	Класифікація сторонніх тіл. Діагностика сторонніх тіл ЛОР-органів. Особливості діагностики та надання медичної допомоги пацієнтам дитячого віку.	2
27	Підготовка до іспиту.	6
	Разом	10
	РАЗОМ самостійна робота з дисципліни	60

5.3. Методи навчання

1. Активні методів навчання, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвиток критичного мислення у аспірантів (лекційні курси, семінари, симуляційні ігри, тренінги, практичні заняття, конференції, он-лайн навчання тощо).
2. Самостійна робота з джерелами інформації у наукових бібліотеках, використання електронних ресурсів; навчання через роботу у навчально-практичних центрах, наукових лабораторіях при виконанні досліджень).
3. Участь аспірантів у конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів; їх робота у складі проєктних груп, при виконанні тем, фінансованих із держбюджету.

4. Співпраця із зарубіжними партнерами ІФНМУ (стажування, участь у науково-комунікативних заходах, лекціях, тренінгах).
5. Консультування та керування науковим дослідженням здобувачів, науково-педагогічними працівниками ІФНМУ.
6. Апробація результатів наукових досліджень у ході проведення науково-комунікативних заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів», тренінгів тощо.

5.4. Система оцінювання

5.4.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Поточний контроль проводиться викладачами на кожному практичному занятті. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами наукового ступеня доктор філософії в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією слухачів. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки аспірантів до виконання конкретної роботи. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані та включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Поточний контроль знань і вмінь здобувачів оцінюється в балах. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми. Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Використовують такі засоби діагностики рівня підготовки:

- Усне опитування за запитаннями теми заняття, клінічним розбором тематичного хворого чи аналізом історії хвороби - 1 запитання = 1 бал (вірна відповідь – 1 бал; частково вірна відповідь – 0,5 бали; невірна відповідь – 0 балів)
- Перевірка практичних навичок 1 навичка = 1 бал (вірне виконання та інтерпретація практичного завдання у стандартних та нестандартних ситуаціях – 1 бал; частково вірне виконання – 0,5 бали; невірне виконання – 0 балів).
- Розв'язування ситуаційних задач – 1 задача = 0,5 бали (0,5 бала за вірну відповідь і 0 балів за невірну).

Максимальна кількість балів за практичне заняття – 2,5:

- 2,5 бали - здобувач (аспірант) має відмінні системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних

та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, користуватися джерелами інформації, приймати рішення. Вірно вирішує ситуаційну задачу, тестові завдання, виконує практичну роботу;

- 2 бали – здобувач (аспірант) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією, може дати відповідь на ситуаційну задачу, з підказкою виконує практичні завдання;

- 1,5 бали – здобувач (аспірант) спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою додаткових питань, не може самостійно системно сформулювати відповідь, загальної підготовки не вистачає для ведення дискусії, дає часткові відповіді на ситуаційну задачу;

- 1 бал – здобувач (аспірант) може вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою додаткових питань, не спроможний самостійно сформулювати відповідь, загальної підготовки не вистачає для ведення дискусії, виконання практичної роботи, неправильно вирішує ситуаційну задачу, відповідає на окремі запитання;

- 0,5 бала – здобувач (аспірант) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, неправильно виконує практичні навички, вирішує ситуаційну задачу;

- 0 балів – відсутні знання за темою заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну діяльність, – 120 балів, що вираховується шляхом множення максимального позитивного балу «2,5» за одне двохгодинне практичне заняття на кількість практичних занять (48) у модулі.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну діяльність для допуску до підсумкового модульного контролю, складає 72 бали, що вираховується шляхом множення мінімального позитивного балу «1,5» за одне практичне заняття на кількість двохгодинних практичних занять (48) у модулі.

Індивідуальна робота здобувача передбачає:

1. Участь в міжнародних конференціях – 12 балів.
2. Участь у всеукраїнських конференціях – 8 балів.
3. Підготовка матеріалів для унаочнення навчального процесу з використанням сучасних технологій – 4 бали.
4. Публікація у відчизняному фаховому журналі – 8 балів.
5. Публікація у міжнародному журналі – 10 балів.
6. Публікація у журналі, внесеному до бази даних Scopus чи Veb of Science – 15 балів.

5.4.2. Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання

Підсумковий контроль знань аспіранта з дисципліни «Новітні лікувально-діагностичні аспекти отоларингології» здійснюється у вигляді іспиту.

Іспит проводиться згідно розкладу сесії, затвердженого ректором ІФНМУ, із зазначенням конкретної дати складання іспиту, яка відведена за межі семестру. Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

Проведення іспиту здійснюється по завершенню вивчення всіх тем дисципліни. До іспиту допускаються аспіранти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні дисципліни набрали не меншу за мінімальну кількість балів. Мінімальна кількість балів дорівнює 72.

Форма проведення іспиту є стандартизованою та включає: реферативний огляд літератури по темі наукового дослідження аспіранта, контроль теоретичної підготовки (усна відповідь та тестовий контроль).

Технологія проведення іспиту:

I. Реферативний огляд літератури по темі наукового дослідження аспіранта.

Максимальна кількість балів за цей етап іспиту складає 10 балів, мінімальна – 5 балів.

10 балів - аспірант вичерпно, послідовно, грамотно та логічно висвітлив проблему своєї наукової теми;

9 балів - аспірант грамотно й по суті висвітлив проблему своєї наукової теми, допустив деякі неточності у викладі матеріалу;

8 балів – аспірант висвітлив проблему своєї наукової теми, однак не достатньо повно відобразив окремі складові, допустив істотні неточності у викладі матеріалу;

7 балів - аспірант не достатньо висвітлив проблему своєї наукової теми, не відобразив окремі складові;

6 балів – проблема наукової теми представлена поверхнево, допустив істотні неточності у викладі матеріалу;

5 балів – проблема наукової теми представлена фрагментарно, не зазначено обґрунтування потреби в науковому дослідженні, допустив істотні неточності у викладі матеріалу;

4-0 балів – аспірант не висвітлив проблему своєї наукової теми або не підготував реферативний огляд літератури.

II. Контроль теоретичної підготовки (усна відповідь)

При складанні цього етапу іспиту аспірант отримує **5 питань**, кожне з яких оцінюється максимально у **5 балів**. Максимальна кількість балів, яку отримує аспірант становить **25 балів**, мінімальна кількість балів становить **15**.

Критерії оцінювання за кожне питання наступні:

Усне опитування:

5 балів – відповідь аспіранта відповідає вимогам вищої школи. Аспірант, глибоко і досконало засвоїв програмний матеріал; повно, послідовно і логічно його викладає, при цьому аспірант не відчуває труднощів з відповідями на видозмінені питання, показує знання з предмету;

4 бали – питання повністю розкриті, відповідь логічна, доказова, аспірант використовує приклади, відчуває труднощі з відповідями на видозмінені питання;

3 бали – аспірант має знання основного матеріалу, володіє термінологією проте виникають труднощі з відповідями на додаткові питання;

2 бали – аспірант частково засвоїв основний матеріал, допускає помилки в термінології, не наводить логічних, доказових прикладів;

1 бал – аспірант поверхнево засвоїв основний матеріал. Відповідь на питання не послідовна, не логічна. На додаткові питання не відповідає. Допускає суттєві помилки в термінології.

0 балів – аспірант не володіє матеріалом.

III. Тестовий контроль (комп'ютерне тестування)

Комп'ютерне тестування полягає у вирішенні **45 ситуаційних задач**. Кожна правильна відповідь оцінюється у **1 бал**. Тестова частина вважається зарахованою якщо аспірант вірно відповів не менше ніж на **30 питань**. Максимально за цей етап модуля аспірант може набрати **45 балів**, мінімально – **30 балів**.

Оцінка з навчальної дисципліни

Оцінка з навчальної дисципліни вираховується наступним чином: до суми балів за поточну діяльність додаються бали за іспит.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати з дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами іспиту - 80 балів.

Мінімальна кількість балів з дисципліни становить 120 балів, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 72 та за результатами іспиту – 48 балів.

Технологія оцінювання дисципліни

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною(традиційною) шкалою.

Бали з дисциплін незалежно конвертуються як у шкалу ECTS, так і у чотирибальну шкалу. Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки. Аспіранти, які навчаються на одному курсі за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10% аспірантів
«В»	Наступні 25% аспірантів
«С»	Наступні 30% аспірантів
«D»	Наступні 25% аспірантів
«Е»	Наступні 10% аспірантів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами або іншим структурним підрозділом за рішенням вченої ради навчальним відділом для аспірантів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Ранжування аспірантів – громадян іноземних держав рекомендовано за рішенням вченої ради проводити в одному масиві зі аспірантами – громадянами України, які навчаються за тією ж спеціальністю. Аспіранти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку аспірантів, що ранжуються, навіть після перескладання предмету. Такі аспіранти після перескладання автоматично отримують бал «Е». Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються аспірантам, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка «FX» виставляється аспірантам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не

зарахований підсумковий контроль. Ця категорія аспірантів має право на перескладання підсумкового контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру).

Повторне складання іспиту дозволяється не більше двох разів. Оцінка «F» виставляється аспірантам, які відвідали усі аудиторні заняття, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до іспиту. Ця категорія аспірантів має право на повторне вивчення розділу чи предмету в цілому. За дозволом ректора аспірант може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання окремих тем розділів. Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму з дисципліни, також конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у наступній таблиці.

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	Відмінно
160–179	Добре
150–159	Добре
130–149	Задовільно
120–129	Задовільно
Менше 120	Незадовільно

Примітка 1. За рішенням вченої ради ВНЗ може встановити для оцінки «5» критерії 180-200 балів, для оцінки «4» — критерії 150-179 балів.

Примітка 2. При використанні інших багатобальних шкал застосовуються пропорційні критерії.

Примітка 3. Ці критерії також застосовуються при визначенні оцінки ОД за необхідності.

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу НЕ конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є **незалежною**.

Багатобальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного аспіранта із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність аспіранта до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці

«відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3».

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання навчальної дисципліни «Новітні лікувально-діагностичні аспекти отоларингології» здійснюється нормативним документом ІФНМУ щодо організації освітнього процесу – «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Івано-Франківському національному медичному університеті» (затверджений на засіданні Вченої ради ІФНМУ, протокол №1 від 29 січня 2019 р.).

Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії є: порушення строків виконання індивідуального навчального плану без поважних причин, передбачених законодавством; власне бажання; переведення до іншого закладу вищої освіти; порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує навчання; порушення вимог Статуту або Правил внутрішнього розпорядку Університету; інші випадки, передбачені законодавством. Ректор Університету відраховує здобувачів вищої освіти за погодженням з Студентським науковим товариством та Товариством молодих вчених Університету.

Здобувач вищої освіти доктора філософії має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньо-наукової програми (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо), а також в рамках реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579) на навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав). Рішення щодо надання в такому випадку академічної відпустки приймає Вчена рада Університету.

Перезарахування дисциплін (кредитів, результатів навчання) після стажування в рамках академічної мобільності відбувається у порядку, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та Вченими радами закладів освіти.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється кафедрою, за якою закріплений аспірант та здобувач. Стан готовності дисертації аспіранта та здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Аспірант повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Аспірант повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання

поточного та підсумкового контролю навчання; посилаються на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності. Недопустимими є запізнення на практичні заняття, лекції та пропуски без поважних причин; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування чи виконання письмових завдань (якщо це не передбачено умовами завдання). Списування під час контрольних робіт заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід.

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

7.1. Основна

1. Болезни уха, горла и носа / Бером Х., Кашке О., Навка Т., Свифт Э.; пер. с англ. - М.: МЕДпрессинформ, 2012. - 776с.
2. Заболотний Д.І., Лайко А.А., Мінін Ю.В. та інш. Гострий та хронічний риніт. – К. Логос, 2014. – 231 с.
3. Заболотний Д.І., Лайко А.А., Охотнікова О.М. та інш. Алергічний риніт у дітей. – К. Логос, 2016. – 216 с.
4. Заболотний Д.І., Лайко А.А., Синяченко В.В. та інш. Гострий та хронічний ларингіт. Навчально – методичний посібник. – К. Логос, 2015. – 183 с.
5. Виганд М.Э., Иро Х. Эндоскопическая хирургия околоносовых пазух и переднего отдела основания черепа: пер. с англ.- Мед.лит., 2010. - 296с.
6. Заболотний Д.І., Мінін Ю.В., Безшапочний С.В., Дієва Ю.В. Оториноларингологія – К. «Медицина». – 2010. – 471 с.
7. Заболотний Д.І., Мінін Ю.В., Лайко А.А., Шух Л.Л. Синдром обструктивної зупинки дихання під час сну – К. Логос, 2010. – 101с.
8. Косаковський А.Л., Юрочко Ф.Б.. Середній отит. Міні – атлас. Київ – Львів, 2016. – 49 с.
9. Хронічні хвороби середнього вуха. Навч.-метод. посібник / А. А. Лайко, Д. І. Заболотний, О. М. Борисенко (та ін.). – К.: Логос, 2018. – 326 с.
10. Косяков С.Я. Избранные вопросы практической отохирургии. - Москва : МЦФЭР, 2012. - 224с.

11. Курс лекцій «Функциональная эндоскопическая риносинусохирургия»: учебно-методическое пособие / Д.И. Заболотный, В.Ч. Шербул, В.Б. Олейников, Л.М. Омерова, Т.Г. Кунах, В.В. Головкин, В.А. Шкоробутин // Под редакцией Д.И. Заболотного К.: «Мединформ», 2012 – 243с.

12. Пальчун, В.Т. Болезни уха, горла и носа: моногр. / В.Т. Пальчун, Н.Л. Вознесенский. - М.: Медицина, 2017. - 272 с.

13. European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal polyps – EPOS-2020 // Rhinology. – 2020.

14. Peter-John Wormald et al, Endoscopic sinus surgery. Anatomy, Three-Dimensional Reconstruction and Surgical Technique. –2018. – 312.

7.2. Додаткова

1. Дифтерія в практиці отоларингологі: Навчально-методичний посібник / Р. А. Абизов, Я. В. Шкоба, С. О. Лакиза. – К.: «Нічлава», 2009. – 204 с.
2. Ангіофіброма основи черепа / Д. І. Заболотний, Г. Е. Тімен, А. А. Лайко та ін. – К.: Логос, 2011. – 144 с.
3. Від EPOS 2012 до EPOS 2020: що нового в менеджменті риносинуситу / В. І. Попович, І. В. Кошель. - К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2020 р. – 60 с. ISBN 978-617-7484-27-0
4. Євчев, Ф. Д. Пропедевтика захворювань ЛОР-органів та невідкладна допомога в оториноларингології [Текст] : навч. посіб. для студ.вищ. мед. навч. закл. освіти III-IV рівнів акредитації / Ф.Д. Євчев. - О. :АстроПринт, 2010. - 246 с. : іл. - Бібліогр. в кінці глав. - ISBN 978-966-190-319-6.
5. Оперативна хірургія і топографічна анатомія; за ред. М.П.Ковальського. — К.: Медицина, 2010.-504 с.
6. Алергічний риніт. Принципи діагностики та лікування відповідно до сучасних рекомендацій. Навчальний посібник для студентів 6 курсу, лікарів-інтернів, лікарів-спеціалістів оториноларингологів та алергологів, лікарів первинної ланки надання медичної допомоги / В.І. Попович, І.В. Кошель. - К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2020 р. – 48 с. ISBN 978-966-400-467-5
7. Оперативна хірургія і топографічна анатомія голови та ший; за ред.В.І.Півторака, О.М.Проніної. -Вінниця, 2016. -312 с
8. Фармакотерапія основних оториноларингологічних синдромів у вагітних. Навчальний посібник / В.І. Попович, В.І. Медвідь С.М. Пухлик, І.В. Кошель.

- Київ, ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2020 р. – 84 с.

9. Раціональне лікування запальних захворювань дихальних шляхів як фактор стримування росту антибіотикорезистентності. Навчальний посібник / В.І. Попович, І.В. Кошель, В.І. Опришко, М.М. Островський. - Київ, «Бібліотека «Здоровя України», 2019. - 102 с.

7.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт МОЗ України – режим доступу: <http://moz.gov.ua/>
2. Офіційний сайт ВООЗ – режим доступу: <http://www.who.int>.